

به نام خدا

موضوع: موزه مترو پولیتن

اسما شیرزایی

مقدمه

موزه متروپولیتن نیویورک یکی از معظم ترین و مشهور ترین موزه های جهان محسوب می شود. این موزه با واقع شدن در قطب گردشگری شهر نیویورک یکی از مقصد های مهم گردشگران جهان می باشد. این موزه از منظر نگهداری و نمایش آثار هنری ایران یکی از مهمترین منابع مطالعاتی برای پژوهشگران به حساب می آید. تنوع اشیاء به نمایش گذاشته شده از تمدن ایران به نحو چشمگیری متنوع و متفاوت است و این آثار را در طی بیش از یک قرن اکثرا به صورت غیر مجاز به این موزه انتقال داده اند. بخش های مختلف این موزه شامل آثار هنری اروپای دوران قدیم، مصر باستان، انواع نقاشی و مجسمه، شاهکارهای اروپایی و کلکسیونی بزرگ از هنر مدرن و آمریکایی است، همچنین این موزه دارایی های زیادی از هنرهای آفریقایی، اسلامی، آسیایی و بیزانس را در خود جای داده؛ مجموعه ای از آلات موسیقی، پوشاک، جواهرات، اسلحه و زره از دیگر بخش های این موزه است. یکی از مهمترین بخش های این موزه که بازدیدکننده بالایی نیز دارد مجموعه بزرگ و نادری از تاریخ اسلام و ایران باستان است؛ تندیس نقره ای گاو نشسته، تُنگ دسته گربه ای، کاسه زرین میخی نگار، بشقاب شکار قوچ، تکوک شیر غران، دیگچه دهان لوله ای با سه پایه، سنگ نگاره پیشکش آوران تخت جمشید، کلاهخود پرنده و سه پیکر و ... از آثار ایران باستان این موزه هستند.

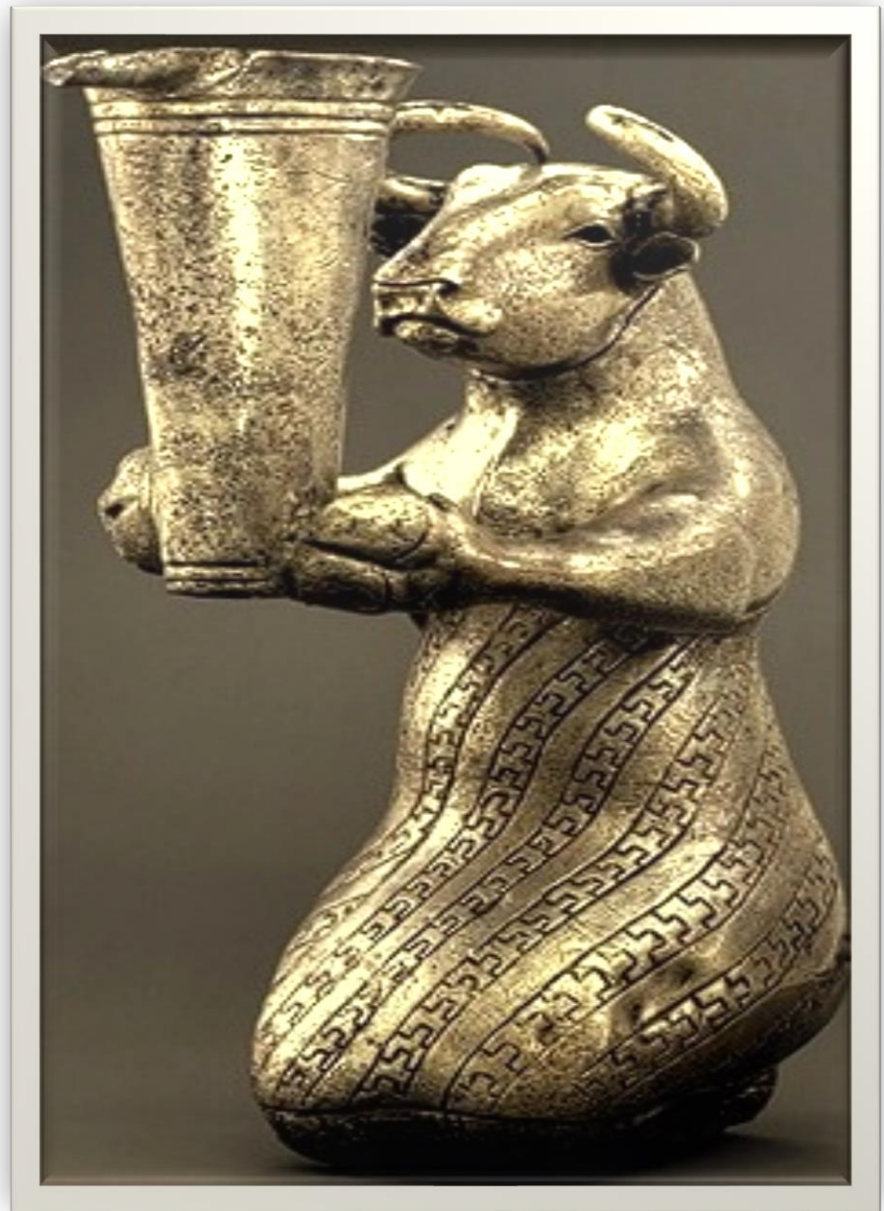
موزه متروپولیتین نیویورک

موزه کلان‌شهری هنرهم‌چنین مشهور به موزه متروپولیتن از بزرگ‌ترین و مشهورترین موزه‌های جهان است. موزه در منتهن نیویورک و در مجاورت ضلع شرقی سنترال پارک و خیابان پنجم قرار دارد. این موزه در ۱۸۷۲ میلادی افتتاح گردید. موزه متروپولیتن نیویورک حاوی مجموعه بزرگ و نادری از تاریخ اسلام و ایران باستان است. موزه کلان‌شهری هنر، سالیانه حدود ۴ میلیون بازدیدکننده دارد. قدیمی‌ترین دارایی این موزه مربوط به (به تقریب) ۳۰۰۰۰۰ سال تا ۷۷۰۰۰ سال پیش است و سنگ آتشفشانی است که در مصر یافت شده است. موزه متروپولیتن نیویورک، مجموعه کوچک اما منحصر به فردی از آثار حفاری شده در منطقه تیسفون و طاق کسری را در اختیار دارد.

آثار تاریخی ایران در موزه متروپولیتن

ایران باستان پای ثابت موزه های مطرح جهان است و البته موزه متروپولیتن نیویورک نیز از این قاعده مستثنی نیست.

تندیس نقره‌ای گاو نشسته: یکی از اشیای باستانی است که متعلق به دوران نیا-عیلامی است. قدمت این تندیس ۲۹۰۰ تا ۳۱۰۰ سال پیش از میلاد است. سر و دستان موجود، گاو است و تن آن انسان می‌باشد. تندیس نقره‌ای گاو نشسته در جنوب غرب ایران کشف شده‌است. این تندیس ۱۶٫۳ سانتی‌متر ارتفاع دارد. مجسمه نقره‌ای لباس مخصوصی را بر تن کرده که دارای الگوی پله-پله می‌باشد و به شکلی راه راه آن را مزین کرده‌است. گاو در حال گرفتن یک جام با دهانه لوله‌ای است.

دسته‌های پرنده‌گون دیگر: از اشیای کشف شده در تپه حسنلو است. این دسته‌ها سابقاً به ظرفی با عمق کم و چکش کاری شده پرچ شده بودند. نقش این اشیاء پرنده‌ای با گردن بلند و همچنین دم و بال کشیده‌است. بال‌های پرنده به شکل یک مستطیل، بر روی سر آنها نقش دستگیره را بازی می‌کنند. چشم پرنده‌ها در دواير متحدالمركز سیاه قلم کاری شده‌اند.

دیگچه دهان لوله‌ای با سه پایه:
از آثار باستانی متعلق به سده نهم
پیش از میلاد (عصر آهن ۲) است
که در گورستان حسنلو واقع در تپه
حسنلو نزدیکی شهر نقده (سولدوز)
کشف شده‌است. این ظرف پایه‌دار
در دورن یک گور کشف شده‌است.
ارتفاع این ظرف ۲۱،۷ سانتی‌متر
است و در موزه متروپولیتن
نیویورک نگهداری می‌شود. جنس
این سبو سفال خاکستری رنگ
است.

تنگ دسته‌گربه‌ای : یک تنگ آبخوری برنزی و از آثار تاریخی است که قدمت آن به پایان دوره ساسانیان و آغاز حکومت خلفای راشدین (سده هفتم میلادی) باز می‌گردد. طرح روی این ظرف از نوع نقوش گیاهی انتزاعی است. دسته تنگ، یک گربه وحشی است که دستانش بر روی لبه تنگ و پاهایش بر روی بدنه تنگ قرار دارد. بر روی بدنه ظرف و پایه آن طرح برگ گیاهان وجود دارد. فلز مس در هنرنمایی روی ظرف نقش عمده‌ای دارد. طرح و سبک کار، تاثیر هنر ساسانی و اشکانی را بر هنر اسلامی در ادوار آغازین اسلام در ایران ثابت می‌کند.

بشقاب شکار قوچ : از آثار باستانی دوران ساسانیان (اواخر سده پنجم - اوایل سده ششم بعد از میلاد) است که در موزه متروپولیتن نیویورک نگهداری می‌شود. بشقاب نقره‌ای شکارگاه، با جیوه، نقره و طلا تذهیب کاری شده و با روش سیاه قلم کاری تزئین شده است. این بشقاب ارتفاع ۴۰۶ و قطر ۲۱۰۹ سانتی‌متر دارد. در تصویر شاه ساسانی در حال شکار قوچ است. طرح بشقاب برای درباریان نشانه دلاوری و شکست‌ناپذیری شاهان ساسانی بوده است. این قبیل آثار برای هدیه دادن به پادشاهان کشورهای همسایه کاربرد داشته است. پادشاه در بشقاب تاج و سربند و همچنین گوی با پشتیبان مخصوص دارد که هاله‌ای در اطراف سر او با مهره یا منجوق تزئین شده است. گمان می‌رود پادشاه در طرح بشقاب، پیروز یا قباد یکم باشد.

کوک شیر غران: از آثار باستانی دوره هخامنشی است. این تکوک دارای یک ظرف مخروطی شکل و یک شیر است که در حال نعره کشیدن است. ظروف مجرادر شاخی شکل با سر جانداران، پیشینه تاریخی و سابقه طولانی در شرق نزدیک، یونان و ایتالیا دارد. این تکوک همانند تعداد دیگری از تکوک‌های دوره هخامنشی، دارای ویژگی قائم بودن زاویه محور حیوان با ظرف است. در این تکوک قطعات با لحیم کاری به هم وصل شده‌اند و این عمل از دید بیننده پنهان است، این مهارت، شیوه بسیار عالی و فنی هنرمندان هخامنشی را بازگو می‌کند. شیر غران یکی از نمادهای هنرورزی در تزئینات آثار به جا مانده از دوره هخامنشیان است.

کوک شیر غران: از آثار باستانی دوره هخامنشی است. این تکوک دارای یک ظرف مخروطی شکل و یک شیر است که در حال نعره کشیدن است. ظروف مجرادار شاخی شکل با سر جانداران، پیشینه تاریخی و سابقه طولانی در شرق نزدیک، یونان و ایتالیا دارد. این تکوک همانند تعداد دیگری از تکوک‌های دوره هخامنشی، دارای ویژگی قائم بودن زاویه محور حیوان با ظرف است. در این تکوک قطعات با لحیم کاری به هم وصل شده‌اند و این عمل از دید بیننده پنهان است، این مهارت، شیوه بسیار عالی و فنی هنرمندان هخامنشی را بازگو می‌کند. شیر غران یکی از نمادهای هنرورزی در تزئینات آثار به جا مانده از دوره هخامنشیان است.

سنگ نگاره پیشکش آوران تخت جمشید :

طرح سنگ نگاره‌ای است که در قسمت‌های مختلف کاخ‌های هخامنشیان در تخت جمشید دیده می‌شود. این طرح، پیشکش‌آورانی را نمایش می‌دهد که هر کدام با حمل یک تحفه از پلکانی بالا می‌روند. از این طرح در کاخ هدیش (کاخ اختصاصی خشایار شاه) و کاخ تچر (کاخ اختصاصی داریوش بزرگ) استفاده شده‌است. روی این کلاه خود سه پیکر قرار دارد، نفروسط مرد ریش داری است که گلدانی را در دست گرفته‌است. در بالای کلاه خود پرنده‌ای با بال‌های گشوده در حال پرواز می‌باشد. قدمت این اثر به سده ۱۴ پیش از میلاد باز می‌گردد.

شش تخته فرش کوچک ایرانی که بسیاری از آنها متعلق به خانواده‌های سلطنتی بوده و در سده‌های شانزدهم و هفدهم میلادی بافته شده‌اند تا تاریخ ۲۷ اوت ۲۰۱۷ در موزهی متروپولیتن در معرض تماشا قرار دارد. این فرش‌ها بین سال‌های ۱۹۱۰ تا ۱۹۵۱ به دست این موزه افتاده است. قدیمی‌ترین این فرش‌ها، دو تخته قالی با شکل حیوانات است و یک فرش مخصوص نماز و عبادت. هرسه با ابریشم و فلزات گرانبها بافته شده و مربوط به دوره‌ی شاه‌عباس (۱۶۲۹ — ۱۵۷۸) است. این فرش‌های تجملی و لوکس در کاخ‌های اصفهان پهن بوده است.

معرفی فرش بازوبندی با شکوه و منحصر به فرد دوره صفوی ایران در موزه متروپولیتن - آمریکا

موزه متروپولیتن یکی از بزرگ‌ترین و مشهورترین موزه‌های جهان است و غنی‌ترین و زیباترین و مشهورترین فرش‌های صفوی را در خود جای داده است.

به گزارش روابط عمومی مرکز ملی فرش ایران، موزه متروپولیتن نیویورک حاوی مجموعه بزرگ و این فرش بازوبندی با شکوه و منحصر به فرد و جواهر نشان متعلق به نیمه اول قرن شانزدهم با طرح هندسی ستاره ای که مبارزه سیمرغ و اژدها را نشان می‌دهد، سیمرغ در اساطیر ایران یک پرنده خردمند و محافظ است. سایر قاب‌ها ابر چینی و پرنده‌های در حال پرواز با طرح اسلیمی و یادآور طرح روی جلد کتاب‌های صفوی است، به نظر می‌رسد این فرش در آتلیه کتاب طراحی شده است که در خدمت شاه است. این فرش از طول کم شده نظیر همین فرش به صورت کامل بافته شده و هم‌اکنون در موزه تاریخی بافت در لیون، فرانسه موجود است.

زمینه‌ی این فرش یک میدان بزرگ است که در وسط آن یک برکه پر از مرغابی بافته شده، دور و اطراف آن، خوشگذران‌ها و نوازندگان و افرادی که بره‌ای را به دست گرفته‌اند دیده می‌شوند. خارج از این میدان، در زمینه‌ی سرخ‌رنگ این فرش دو حیوان در حال جنگیدن‌اند در حالی که بقیه با کمان‌های خود مشغول تیراندازی به سوی یکدیگرند. این حیوانات، پلنگ، یوزپلنگ و گوزن هستند. شیرها با حیوانات چهارپای بلندقد در حال جنگ‌اند. حاشیه‌ی اصلی این فرش شامل شکوفه‌های بسیار و درخت مو است که روی آن پرندگان بر زمینه‌ی آبی پررنگ قرار دارند.

زنده بودن تصاویر آدم‌ها و حیوانات در این فرش آدم را به فکر برگزاری یک مجلس مهمانی می‌اندازد. در حالی که جنگ حیوانات، موضوع سلطه‌جویی را تداعی می‌کند. نوشندگان و نوازندگان و همچنین مرغابی‌ها نیز در برکه‌ی خود منظره‌ی دلپسندی را نشان می‌دهند.

سه قطعه فرش «پولونز» از زمان شاه عباس بزرگ : این نام مربوط به زمانی است که پادشاهان لهستان (پولونی) سفارش بافت این گونه فرش ها را با نشانه های سلطنتی خود و نشانه های دیگری می دادند. در نتیجه مردم تصور می کردند که فرش ها لهستانی (پولونز) است. بسیاری فرش های دیگر با همین تکنیک و با نقشه های سنتی ایرانی برای شاهان صفوی به وجود آمده است.

غیر از زیبایی نقش آن، فرش ایرانی رنگی کاملاً غنی دارد که خود را نشان می‌دهد. همچنین در حالی که فرش‌های برخی از کشورهای دیگر دارای شکل‌های هندسی هستند فرش ایرانی پیچش شاخه‌های تاک، شمار زیادی از انواع گل‌ها، حیوانات و انسان‌ها را نشان می‌دهد.

پایان